

Psihosocijalni rizici na radu

**Kratka verzija upitnika za procjenu psihosocijalnih
značajki radnog mjesta**

izdanje 2007.

Upute za primjenu upitnika

Ovaj upitnik konstruiran je u Nacionalnom centru za ispitivanje radne okoline (eng. *NRCWE*, prethodno *AMI*) u Kopenhagenu, Danska, kao instrument za procjenu psihosocijalnih značajki radnog mjesta. Nakon što zaposlenici ispune upitnik, potrebno je izračunati ukupan rezultat za pojedino radno mjesto te odjel ili cijelu organizaciju. Riječ je o jednostavnom zadatku koji se temelji na vrlo jednostavnom sustavu bodovanja. Ukoliko rezultati dobiveni primjenom ovog upitnika ukazuju na probleme vezane uz psihosocijalne rizike radnog mjesta, stručnjaci zaštite na radu trebaju s odgovornima raspraviti daljnje potrebne korake. Oni najčešće uključuju konzultacije sa psiholozima koji rade u okviru nadležne medicine rada ili organizacijskim psiholozima koje sama tvrtka zapošljava ili angažira kao vanjske suradnike. U slučaju potrebe za dodatnom pomoći, dobro je konzultirati i Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu ili druge relevantne organizacije u Republici Hrvatskoj.

Nacionalni centar za ispitivanje radne okoline također je osmislio korisnički priručnik koji sadrži informacije potrebne za razumijevanje i interpretaciju rezultata. Ovaj priručnik potrebno je koristiti prilikom primjene upitnika. Uz navedeno, on sadrži i kratki pregled praktičnih smjernica za primjenu rezultata u svrhu poboljšanja psihosocijalnih značajki radne okoline.

Važno je da se prilikom primjene upitnika uvažavaju sljedeća etička načela:

- Sudjelovanje je u potpunosti dobrovoljno. Niti jedan zaposlenik ne bi trebao ni na koji način doživjeti da je prisiljen na ispunjavanje upitnika.
- Sudjelovanje je u potpunosti anonimno. Rezultati se računaju na grupnoj razini tako da ni na koji način nije moguće identificirati pojedinačne odgovore.
- Svi zaposlenici, koji su sudjelovali u ispunjavanju upitnika, imaju pravo dobiti uvid u grupne rezultate.
- Ovim upitnikom se ispituju organizacije i odjeli, a ne pojedini zaposlenici.

U kojem odjelu ili organizacijskoj jedinici radite?

Sljedeća pitanja se odnose na psihosocijalnu klimu na Vašem radnom mjestu. Molimo Vas da odaberete odgovor koji najbolje opisuje Vaš posao.

Nikad/ Gotovo nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek

1A. Kasnite li s obavljanjem zadataka na poslu?	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
1B. Imate li dovoljno vremena za obavljanje svojih radnih zadataka?	☐ 4	☐ 3	☐ 2	☐ 1	☐ 0

1A i 1B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≥ 5

Nikad/ Gotovo nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek

2A. Morate li raditi ubrzanim tempom?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

2B. Radite li ubrzano tijekom cijelog radnog vremena?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

2A i 2B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≥ 6

Nikad/ Gotovo nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek

3A. Jeste li na poslu izloženi emocionalno uznemirujućim situacijama?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

3B. Podrazumijeva li Vaš posao bavljenje s osobnim problemima drugih ljudi?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

3A i 3B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≥ 5

Nikad/ Gotovo nikad	Rijetko	Ponekad	Često	Uvijek

4A. Imate li visok stupanj utjecaja na posao koji obavljate?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

4B. Možete li utjecati na količinu posla koja će Vam biti zadana?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

4A i 4B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 2

Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti

5A. Imate li priliku učiti nove stvari kroz posao koji obavljate?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

5B. Zahtijeva li Vaš posao preuzimanje inicijative?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

5A i 5B. Ukupan broj bodova: _____

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 4

Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti

6A. Jesu li zadaci koje obavljate smisleni?

0 1 2 3 4

6B. Smatrate li da je posao koji radite važan?

0 1 2 3 4

6A i 6B. Ukupan broj bodova: _____

(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 5

Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti

7A. Je li Vaše radno mjesto za Vas od velike važnosti?

0 1 2 3 4

7B. Biste li preporučili dobrom prijatelju da se natječe za posao u Vašoj radnoj organizaciji?

0 1 2 3 4

7A i 7B. Ukupan broj bodova: _____

(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 3

Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti

8A. Jeste li na svojem poslu unaprijed obaviješteni o važnim odlukama, kao što su promjene i planovi za budućnost?

0 1 2 3 4

8B. Dobivate li sve potrebne informacije kako biste mogli valjano obaviti svoj posao?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

8A i 8B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 3

Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti

9A. Da li nadređeni prepoznaju i cijene Vaš rad?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

9B. Jeste li pravedno tretirani na radnom mjestu?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

9A i 9B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 4

Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti

10A. Imate li jasno postavljene ciljeve u radu?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

10B. Znete li točno što se od Vas očekuje na poslu?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

10A i 10B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 4

Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti

11A. Prema Vašoj procjeni, koliku važnost zadovoljstvu poslom pridaje Vaš neposredno nadređeni?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

11B. U kojoj mjeri smatrate da je Vaš neposredno nadređeni dobar u planiranju posla?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

11A i 11B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 3

12A. Koliko često je Vaš nadređeni spreman slušati o problemima s kojima se susrećete u radu?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

12B. Koliko često dobivate pomoć i podršku od neposredno nadređenog?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

12A i 12B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 4

13. Uzevši sve u obzir, koliko ste općenito zadovoljni svojim poslom?

☐	☐	☐	☐
0	1	2	3

13. Broj bodova: _____
(Između 0 i 3 boda)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 2

U sljedeća dva pitanja, zanima nas koliko posao utječe na vaš privatni i obiteljski život.

Ne, uopće	Da, ali samo malo	Da, u nekoj mjeri	Da, svakako

14A. Smatrate li da Vam posao uzima toliko

☐	☐	☐	☐

energije da se to negativno odražava na Vaš
privatni život? 0 1 2 3

14B. Smatrate li da Vam posao uzima toliko
vremena da se to negativno odražava na Vaš
privatni život? 0 1 2 3

14A i 14B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 6 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≥ 4

Slijedeća četiri pitanja se ne odnose na Vaše radno mjesto već na cijelu radnu organizaciju u kojoj radite.

	Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti
15A. Možete li vjerovati informacijama koje dolaze od uprave?	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
15B. Ima li uprava povjerenja u zaposlenike da će dobro obaviti svoj posao?	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

15A i 15B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 4

	Vrlo malo	U manjoj mjeri	Donekle	U velikoj mjeri	U potpunosti
16A. Rješavaju li se sukobi na pravedan način?	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4
16B. Je li raspodjela posla pravedna?	☐ 0	☐ 1	☐ 2	☐ 3	☐ 4

16A i 16B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 3

Sljedećih pet pitanja se odnosi na Vaše *osobno* zdravlje i dobrobit. Molimo Vas da ne pokušavate razdvajati simptome uzrokovane poslom i simptome koji proizlaze iz drugih uzroka. Zadatak je da opišete kako se općenito osjećate.

Sljedeća pitanja se odnose na Vaše zdravlje i dobrobit tijekom posljednja četiri tjedna:

Loše	Zadovoljavajuće	Dobro	Vrlo dobro	Izvršno

17. Općenito, rekli biste da je Vaše zdravlje:

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

17. Broj bodova: _____
(Između 0 i 4 boda)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≤ 2

Uopće ne	Manji dio vremena	Dio vremena	Veći dio vremena	Cijelo vrijeme

18A. Koliko često ste se osjećali "izmoženo"?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

18B. Koliko često ste se osjećali emocionalno iscrpljeno?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

18A i 18B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≥ 4

Uopće ne	Manji dio vremena	Dio vremena	Veći dio vremena	Cijelo vrijeme

19A. Koliko često ste bili pod stresom?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

19B. Koliko često ste se osjećali razdražljivo?

☐	☐	☐	☐	☐
0	1	2	3	4

19A i 19B. Ukupan broj bodova: _____
(Između 0 i 8 bodova)

Izražen psihosocijalni rizik: Prosjek ≥ 4

20. Jeste li bili izloženi neželjenom seksualnom udvaranju na radnom mjestu tijekom posljednjih 12 mjeseci?

Ne	Da, nekoliko puta	Da, na mjesečnoj bazi	Da, na tjednoj bazi	Da, na dnevnoj bazi

Ako da, od koga? (možete zaokružiti više od jednog odgovora)

Kolege	Nadređeni	Podređeni	Klijenti/ kupci/ pacijenti

21. Jeste li bili izloženi prijetnjama nasiljem na radnom mjestu u posljednjih 12 mjeseci?

Ne	Da, nekoliko puta	Da, na mjesečnoj bazi	Da, na tjednoj bazi	Da, na dnevnoj bazi

Ako da, od koga? (možete zaokružiti više od jednog odgovora)

Kolege	Nadređeni	Podređeni	Klijenti/ kupci/ pacijenti

22. Jeste li bili izloženi fizičkom nasilju na radnom mjestu u posljednjih 12 mjeseci?

Ne	Da, nekoliko puta	Da, na mjesečnoj bazi	Da, na tjednoj bazi	Da, na dnevnoj bazi

Ako da, od koga? (možete zaokružiti više od jednog odgovora)

Kolege	Nadređeni	Podređeni	Klijenti/ kupci/ pacijenti

Pojam maltretiranje znači da je osoba opetovano izlagana neugodnom i ponižavajućem ponašanju i da joj je teško od toga se obraniti.

23. Jeste li bili izloženi maltretiranju na radnom mjestu tijekom posljednjih 12 mjeseci?

Ne	Da, nekoliko puta	Da, na mjesečnoj bazi	Da, na tjednoj bazi	Da, na dnevnoj bazi

Kolege	Nadređeni	Podređeni	Klijenti/ kupci/ pacijenti

Ako da, od koga? (možete zaokružiti više od jednog odgovora)

Nema više pitanja.

Ovdje možete napisati više o Vašim radnim uvjetima, stresu, zdravlju, itd.
